

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 78.475/16
van 15 december 2025

avis 78.475/16
du 15 décembre 2025

over

sur

een ontwerp van koninklijk besluit
'tot wijziging van het koninklijk
besluit van 16 februari 2016 tot
vaststelling van het
zaakverdelingsreglement van de
rechtbank van eerste aanleg
Oost-Vlaanderen en tot wijziging
van het koninklijk besluit van
14 maart 2014 betreffende de
verdeling van de arbeidshoven, de
rechtbanken van eerste aanleg, de
arbeidsrechtbanken, de
ondernemingsrechtbanken en de
politierechtbanken in afdelingen'

un projet d'arrêté royal 'modifiant
l'arrêté royal du 16 février 2016
fixant le règlement de répartition
des affaires du tribunal de
première instance de Flandre
orientale et modifiant l'arrêté
royal du 14 mars 2014 relatif à la
répartition en divisions des cours
du travail, des tribunaux de
première instance, des tribunaux
du travail, des tribunaux de
l'entreprise et des tribunaux de
police'

Op 13 november 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Justitie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 februari 2016 tot vaststelling van het zaakverdelingsreglement van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 maart 2014 betreffende de verdeling van de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de ondernemingsrechtbanken en de politierechtbanken in afdelingen’.

Het ontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 4 december 2025. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, wnd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Peter SCHOLLEN, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, wnd. kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 december 2025.

*

Le 13 novembre 2025, le Conseil d’État, section de législation, a été invité par la Ministre de la Justice à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d’arrêté royal ‘modifiant l’arrêté royal du 16 février 2016 fixant le règlement de répartition des affaires du tribunal de première instance de Flandre orientale et modifiant l’arrêté royal du 14 mars 2014 relatif à la répartition en divisions des cours du travail, des tribunaux de première instance, des tribunaux du travail, des tribunaux de l’entreprise et des tribunaux de police’.

Le projet a été examiné par la seizième chambre le 4 décembre 2025. La chambre était composée de Wouter PAS, président de chambre f.f., Toon MOONEN et Annelies D’ESPALLIER, conseillers d’État, Jan VELAERS et Johan PUT, assesseurs, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Peter SCHOLLEN, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l’avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, président de chambre f.f..

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 15 décembre 2025.

*

STREKKING EN RECHTSGROND

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe een artikel 2/1 in te voegen in het koninklijk besluit van 16 februari 2016 ‘tot vaststelling van het zaakverdelingsreglement van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 maart 2014 betreffende de verdeling van de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank[en], de ondernemingsrechtbanken en de politierechtbanken in afdelingen’. Op grond van dit nieuwe artikel worden de afdelingen Gent en Dendermonde van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen exclusief bevoegd voor de dossiers inzake sociaal strafrecht. De afdeling Gent zal de dossiers inzake sociaal strafrecht behandelen die tot op heden door de afdeling Oudenaarde worden behandeld. Bij wijze van overgangsmaatregel wordt erin voorzien dat de zaken inzake de materie van sociaal strafrecht die reeds aanhangig zijn bij de afdeling Oudenaarde verder zullen worden behandeld in die afdeling.

2. Voor het ontwerp kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 186, § 1, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek (hierna: Ger.W.). Het in de aanhef eveneens vermelde tweede en zevende lid van die bepaling strekken het ontwerp niet tot rechtsgrond.

VORMVEREISTEN

3. Volgens artikel 186, § 1, vijfde lid, Ger.W. wordt het zaakverdelingsreglement van een rechtbank van eerste aanleg vastgesteld na advies van onder meer de stafhouder(s) van de Orde of Ordes van advocaten.

Overeenkomstig artikel 430, 3., tweede lid, Ger.W. worden in de arrondissementen waar de balies georganiseerd zijn per afdeling van de rechtbank, alle in dat wetboek bedoelde adviezen gegeven in een gemeenschappelijk advies, naargelang het geval, van alle stafhouders of van de vertegenwoordigers van de balies van het arrondissement.

In de verantwoording bij het amendement dat geleid heeft tot het huidige artikel 430, 3., tweede lid, Ger.W.,¹ werd de vereiste van een gemeenschappelijk advies verantwoord als volgt:²

“Doordat de wet toestaat dat er meerdere balies zijn per arrondissement, zouden zij een overwicht kunnen hebben in de adviesprocedure, ten opzichte van de adviezen uit de rechterlijke orde, als elke balie een eigen advies zou(...) geven.

Vandaar de bepaling dat de balies van de afdelingen in een arrondissement een gemeenschappelijk advies moeten uitvaardigen.”

¹ Ingevoegd bij artikel 18 van de wet van 8 mei 2014 ‘houdende wijziging en coördinatie van diverse wetten inzake Justitie (I)’.

² *Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3356/2, 2-3. Zie ook de bespreking van dit amendement in de bevoegde kamercommissie, *Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3356/5, 15.

Gevraagd of er een dergelijk gemeenschappelijk advies werd uitgebracht over het thans voorliggende ontwerp, antwoordt de gemachtigde als volgt:

“Er werd geen dergelijk formeel gemeenschappelijk advies uitgebracht over het voorliggende ontwerp. Een dergelijk advies werd eveneens niet overgemaakt bij de vorige wijziging van dit zaakverdelingsreglement door het koninklijk besluit van 7 februari 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 februari 2016 tot vaststelling van het zaakverdelingsreglement van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 maart 2014 betreffende de verdeling van de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de rechtbank van koophandel en de politierechtbank in afdelingen.

In bijlage kan u allereerst de gunstige adviezen (met datum) van de stafhouders van de balie Dendermonde (22/08/2025), Oudenaarde (22/08/2025) en Gent (25/08/2025) terugvinden.

In bijlage stuur ik u eveneens de gunstige adviezen van de stafhouders op het oorspronkelijke voorstel van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen. De stafhouder van de balie Dendermonde (met als datum 01/07/2025) reageert hier immers op de mail van de stafhouder van de balie Gent (met als datum 27/06/2025) waarin een gunstig advies wordt verleend over het oorspronkelijke voorstel. In het gunstig advies van de stafhouder van de balie Oudenaarde (met als datum 26/06/2025) over het oorspronkelijke voorstel staan de andere 2 balies eveneens in CC van de mail, dus hiervan werd eveneens kennis genomen.”

Rekening houdend met de *ratio legis* kan er in dit geval, waar er door de verschillende stafhouders weliswaar afzonderlijke, maar eensluidend gunstige adviezen zijn uitgebracht en waarbij twee van de drie stafhouders deze hebben overgemaakt met de andere stafhouders in kopie, van uitgegaan worden dat de stellers van het ontwerp hieraan het gepaste gewicht zullen hebben kunnen geven en dat het vormvereiste van artikel 186, § 1, vijfde lid, Ger.W. voldaan is. Wel zouden de stellers van het ontwerp er goed aan doen in dit soort gevallen in de toekomst steeds een formeel gemeenschappelijk advies te vragen overeenkomstig artikel 430, 3., tweede lid, Ger.W. om mogelijke discrepanties te vermijden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. In de aanhef moeten enkele verbeteringen worden aangebracht.

Het eerste lid van de aanhef dient in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen is opgemerkt over de rechtsgrond van het ontworpen besluit.

In de Franse tekst van het tweede lid van de aanhef dient de datum “16 juin 2024” vervangen te worden door “16 février 2016”.

In het derde lid van de aanhef dient de datum te worden vermeld waarop het voorstel van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen werd gedaan. Evenzo dienen in het vierde lid de data te worden vermeld waarop de daarin vermelde adviezen werden gegeven, en in het vijfde lid de datum waarop de regelgevingsimpactanalyse werd uitgevoerd.

In de Franse tekst van het twaalfde lid van de aanhef dient “compétente” te worden geschreven in plaats van “compétence”, en in het dertiende lid dient te worden gepreciseerd dat de daarin vermelde bevoegdheid van de afdeling Gent geldt “in strafzaken, voor de correctionele kamers ten gronde”.

Artikel 1

5. Vermits er ten gevolge van de eerste zin van het ontworpen artikel 2/1 van het besluit van 16 februari 2016 geen “dossiers inzake sociaal strafrecht van de afdeling Oudenaarde” meer zullen zijn, dient de ontworpen tweede zin van dat artikel geherformuleerd te worden om tot uitdrukking te brengen dat de afdeling Gent van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen “voor wat betreft dossiers inzake sociaal strafrecht eveneens bevoegd is *voor het grondgebied van de afdeling Oudenaarde*”.³

*

³ Vgl. artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 13 oktober 2019 ‘tot vaststelling van het zaakverdelingsreglement van de rechtbank van eerste aanleg Henegouwen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 maart 2014 betreffende de verdeling van de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de ondernemingsrechtbanken en de politierechtbanken in afdelingen’.

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet d'insérer un article 2/1 dans l'arrêté royal du 16 février 2016 'fixant le règlement de répartition des affaires du tribunal de première instance de Flandre orientale et modifiant l'arrêté royal du 14 mars 2014 relatif à la répartition en divisions des cours du travail, des tribunaux de première instance, des tribunaux du travail, des tribunaux de l'entreprise et des tribunaux de police'. En vertu de ce nouvel article, les divisions de Gand et de Termonde du tribunal de première instance de Flandre orientale deviennent exclusivement compétentes pour les dossiers de droit pénal social. La division de Gand traitera les dossiers en matière de droit pénal social traités à ce jour par la division d'Audenarde. À titre transitoire, il est prévu que les affaires en matière de droit pénal social déjà pendantes devant la division d'Audenarde continueront à être traitées dans cette division.

2. Le projet peut trouver un fondement juridique dans l'article 186, § 1er, alinéa 3, du Code judiciaire (ci-après : C. jud.). Les alinéas 2 et 7 de cette disposition, également mentionnés dans le préambule, ne procurent pas de fondement juridique au projet.

FORMALITÉS

3. Selon l'article 186, § 1er, alinéa 5, du C. jud., le règlement de répartition des affaires d'un tribunal de première instance est établi, après avis, notamment, du ou des bâtonniers de l'Ordre ou des Ordres des avocats.

Conformément à l'article 430, 3., alinéa 2, du C. jud., dans les arrondissements où les barreaux s'organisent auprès d'une division du tribunal, les avis visés dans ce code sont rendus sous forme d'un avis commun selon le cas de tous les bâtonniers ou des représentants des barreaux de l'arrondissement.

Dans la justification de l'amendement qui a conduit à l'actuel article 430, 3., alinéa 2, du C. jud.¹, l'exigence d'un avis commun est justifiée comme suit²:

« Etant donné que la loi permet qu'il y ait plusieurs barreaux par arrondissement, ceux-ci pourraient avoir plus de poids dans la procédure d'avis et ce au détriment des avis provenant de l'ordre judiciaire, si chaque barreau pouvait donner son propre avis.

C'est pourquoi il est prévu que les barreaux organisés auprès des divisions d'un arrondissement doivent rendre un avis commun ».

¹ Inséré par l'article 18 de la loi du 8 mai 2014 'portant modification et coordination de diverses lois en matière de Justice (I)'.

² *Doc. parl.*, Chambre, 2013-2014, n° 53-3356/2, pp. 2-3. Voir aussi l'examen de cet amendement en commission compétente de la Chambre, *Doc. parl.*, Chambre, 2013-2014, n° 53-3356/5, p. 15.

À la question de savoir si un tel avis commun a été rendu sur le projet actuellement à l'examen, le délégué a répondu comme suit :

« Er werd geen dergelijk formeel gemeenschappelijk advies uitgebracht over het voorliggende ontwerp. Een dergelijk advies werd eveneens niet overgemaakt bij de vorige wijziging van dit zaakverdelingsreglement door het koninklijk besluit van 7 februari 2024 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 februari 2016 tot vaststelling van het zaakverdelingsreglement van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 maart 2014 betreffende de verdeling van de arbeidshoven, de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken, de rechtbank van koophandel en de politierechtbank in afdelingen.

In bijlage kan u allereerst de gunstige adviezen (met datum) van de stafhouders van de balie Dendermonde (22/08/2025), Oudenaarde (22/08/2025) en Gent (25/08/2025) terugvinden.

In bijlage stuur ik u eveneens de gunstige adviezen van de stafhouders op het oorspronkelijke voorstel van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen. De stafhouder van de balie Dendermonde (met als datum 01/07/2025) reageert hier immers op de mail van de stafhouder van de balie Gent (met als datum 27/06/2025) waarin een gunstig advies wordt verleend over het oorspronkelijke voorstel. In het gunstig advies van de stafhouder van de balie Oudenaarde (met als datum 26/06/2025) over het oorspronkelijke voorstel staan de andere 2 balies eveneens in CC van de mail, dus hiervan werd eveneens kennis genomen »

Compte tenu de la *ratio legis*, on peut considérer que, dans le cas présent où les différents bâtonniers ont rendu des avis certes distincts, mais favorables et conformes et où deux des trois bâtonniers les ont transmis en mettant les autres bâtonniers en copie, les auteurs du projet auront pu y accorder l'importance nécessaire et que la formalité inscrite à l'article 186, § 1er, alinéa 5, du C. jud. est accomplie. Toutefois, les auteurs du projet seraient bien avisés dans ce type de cas de toujours demander à l'avenir un avis commun formel, conformément à l'article 430, 3., alinéa 2, du C. jud. afin d'éviter d'éventuelles discordances.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

4. Quelques corrections doivent être apportées dans le préambule.

Le premier alinéa du préambule doit être mis en conformité avec l'observation formulée à propos du fondement juridique de l'arrêté en projet.

Dans le texte français du deuxième alinéa du préambule, on remplacera la date du « 16 juin 2024 » par celle du « 16 février 2016 ».

Dans le troisième alinéa du préambule, on mentionnera la date à laquelle a été formulée la proposition du président du tribunal de première instance de Flandre orientale. De même, il convient de mentionner dans le quatrième alinéa les dates auxquelles les avis qui y sont mentionnés ont été donnés, et au cinquième alinéa la date à laquelle a été réalisée l'analyse d'impact de la réglementation.

Dans le texte français du douzième alinéa du préambule, on écrira « compétente » au lieu de « compétence », et on précisera dans le treizième alinéa que la compétence de la division de Gand qui y est mentionnée s'applique « en matière pénale, devant les chambres correctionnelles statuant sur le fond ».

Article 1er

5. Dès lors que, consécutivement à la première phrase de l'article 2/1, en projet, de l'arrêté royal du 16 février 2016, il n'y aura plus de « dossiers de droit social pénal de la division d'Audenarde », il convient de reformuler la deuxième phrase, en projet, de cet article afin d'indiquer que la division de Gand du tribunal de première instance de Flandre orientale « est également compétente en ce qui concerne les dossiers de droit pénal social *pour le territoire de la division d'Audenarde* »³.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Greet VERBERCKMOES

Wouter PAS

³ Comparer avec l'article 5, alinéa 2, de l'arrêté royal du 13 octobre 2019 'fixant le règlement de répartition des affaires du tribunal de première instance du Hainaut et modifiant l'arrêté royal du 14 mars 2014 relatif à la répartition en divisions des cours du travail, des tribunaux de première instance, des tribunaux du travail, des tribunaux de l'entreprise et des tribunaux de police'.